

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Mäenpää, Anna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title EU:n energiapoliittinen suhde Venäjään : uhka vai mahdollisuus? : Tapaustutkimus Nord Stream -kaasuputkihankkeen ympärillä käytävästä keskustelusta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-04-14	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 86 s.
Tiivistelmä-Referat-Abstract EU:n tavoitteena on yhteinen energiapolitiikka ja yhtenäisellä äänellä puhuminen energiapolitiikassa suhteessa kolmansiin maihin. Energiasta on tullut 2000-luvulla EU-Venäjä -suhteiden punainen lanka, mutta samalla Venäjän rooli energian tarjoajana on voimakkaasti politisoitunut viimeisten vuosien aikana. Politisoituminen näkyy Venäjältä Saksaan rakennettavan Nord Stream -kaasuputkihankkeen ympärillä käytävässä keskustelussa. Tutkimus analysoi erilaisia energiapoliittisia diskursseja Nord Stream -kaasuputkihankkeen ympärillä käytävässä keskustelussa. Lisäksi tutkimus suhteuttaa diskurssit kahteen energiapolitiikan malliin eli markkinat ja instituutiot - sekä alueet ja imperiumit -malliin. Hanketta vastustavat Puola, Ruotsi ja Baltian maat. Hankkeen puolesta ovat puhuneet EU:n komissio, Suomi ja Saksa. Kaasuputkihankkeen ympärillä käytävä keskustelu voidaan pelkistää turvallisuus- ja yhteistyödiskurssiin. Hanketta vastustavat valtiot ovat turvallistaneet keskustelua: hanke nähdään uhkana kansalliselle turvallisuudelle ja suvereniteetille. Hankkeen puolestapuhujat näkevät kaasuputken tärkeänä Euroopan energiaturvallisuudelle ja puolustavat hanketta taloudellisin argumentein. Turvallisuusdiskurssissa Venäjä nähdään uhkana ja yhteistyödiskurssissa luonnollisena yhteistyökumppanina energiapolitiikassa. Eri diskursseilla argumentoidaan, oikeutetaan ja puolustetaan valtioiden intressejä energiapoliittisessa keskustelussa. Energiaturvallisuus koetaan eri tavalla eri diskursseissa ja energiapolitiikan malleissa: Yhteistyödiskurssissa energiaturvallisuus tarkoittaa tarjonnan turvallisuutta, markkinoiden tehokasta toimintaa ja riskien ennaltaehkäisyä kansainvälisen yhteistyön muodossa. Turvallisuusdiskurssi liittyy energiaturvallisuuteen kansallisen turvallisuuden ja uhan energiariippuvuuden hyväksikäytöstä poliittisesti. Nord Stream -kaasuputkihankkeen vastustukseen liittyy monimutkainen keskinäisriippuvuuden suhde maakaasussa, mitä ei voida argumentoida vain energiariippuvuuden termein. Energian keskinäisriippuvuudessa EU:n ja Venäjän välisissä suhteissa on energiariippuvuuden lisäksi kyse maakaasun kauttakulusta, siihen liittyvistä maksuista, valtioiden historiallisista suhteista, energiaryitysten merkityksestä valtioille, teknologiariippuvuudesta, identiteetin vahvistamisesta, geopolitiikasta sekä subjektiivisista kokemuksista kumppanista ja yhteistyöstä. Tällaisen monimutkaisen keskinäisriippuvuuden suhteen kautta EU:n energiapolitiikassa kuuluu erilaisia diskursseja, jotka heijastavat erilaisia näkemyksiä ja kokemuksia Euroopan energiapoliittisesta ympäristöstä. Nord Stream -hankkeen ympärillä käytävä keskustelu on osa laajempaa energiapoliittista keskustelua EU:ssa. Keskustelu osoittaa, että EU:n tavoitteesta puhua yhdellä äänellä energiapolitiikassa ollaan vielä kaukana. Jotta EU:n tavoite yhteisestä energiapolitiikasta toteutuisi, EU:n on paremmin pystyttävä huomioimaan kaikkien jäsenvaltioiden intressit. EU:n on löydettävä yhteinen energiapoliittinen diskurssi ja näkemys siitä, miten yhteistä energiapolitiikkaa rakennetaan EU:n sisällä ja suhteessa kolmansiin maihin.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Euroopan unioni -- EU Nord Stream energiapoliitiikka diskurssi keskustelu kaasuputket maakaasu maakaasuverkot energiansiirto -- hankkeet Venäjä Eurooppa			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			